

ד"ר ה. ניוטון מאלוני
רח' קינקהיד 2836
יג'ין, אורגון 97405

ה-16 בפברואר, 2016

לכב' חברי הכנסת
קריית בן-גוריון
ירושלים, ישראל
9195016

א.ג.נ,

שמי הנרי ניוטון מאלוני ואני פרופסור בכיר לפסיכולוגיה (בגמלאות) מהסמינר התיאולוגי של פולר בפסדינה, קליפורניה.

הובא לידיעתי ולידיעת הקהילה האקדמית של חוקרי הדת בארה"ב שישנו חוק שעומד כרגע על הפרק בכנסת בנוגע ל"טיפול בכתות פוגעניות" כביכול. חוק זה מדאיג מאוד לאור ההפרות הברורות של זכויותיהם של ארגונים דתיים, ההכללות בשפתו של החוק המוצע והפגיעות שהוא יעודד בתוך החברה הישראלית.

אני מצרף למכתב זה את קורות חיי. חקרתי את הנושא של דתות ושל מה שנקרא "כתות" במשך יותר מ-40 שנה וכתבתי רבות על הנושא. העתק של רשימת הפרסומים שלי בנושא במהלך התקופה הזו מצורף למכתב זה. הופעתי כעד מומחה מוסמך על-ידי בית המשפט בהליכים שונים ובבתי משפט בארה"ב. נכחתי, כחוקר, כותב ועד במהלך שנות ה-70 וה-80 כאשר תיאוריות המיינד קונטרול של ד"ר מרגרט סינגר הופיעו, אומצו ולאחר מכן נדחו לחלוטין על-ידי כל בתי המשפט, הארגונים והישויות הרלוונטיים. עד היום אני ממשיך ומשמש בתי משפט בארה"ב כמומחה לגיטימי ומוסמך בתחום הדת.

בכל הכבוד, אני מאמין, כמו אחרים בקרב אלה הדוגלים בעקרונות חופש הדת, שלמרות שנסיבות מסוימות בחברה הביאו, למרבה הצער, להצעת החוק המזיקה והדרקונית הזו, אין לאותן נסיבות שום קשר לקבוצות המיעוטים הדתיים אשר עלולים להוות מטרה לחקיקה לקויה זו.

עם זאת, מטרת מכתב זה היא לסקור את הנסיבות הספציפיות סביב כמה מהמקורות אשר פורסמו אצלכם כמזוהים עם ההצדקה לחקיקה זו: מרגרט סינגר וריק רוס. אני מכיר את עבודתם ופעולותיהם של שני אמריקנים אלה, וכמומחה בתחום הדת וחופש הדת בארה"ב, ברצוני להגיש בהכנעה לשיקולכם את הנתונים הכלולים פה ואת חוות דעתי.

על פי הבנתי, חוק זה מבוסס על המלצות של ועדה של משרד הרווחה, אשר נסמכה, בתורה, על חסידיה של תיאוריית "שטיפת המח" שנחשפה ככוזבת לחלוטין, ומקורה בשנות ה-70 וה-80 בארה"ב – דהיינו, מרגרט סינגר וריק רוס. ניתן לומר ש"שטיפת מח דתית", כשלעצמה, היא מציאות מומצאת. בפשטותו של דבר, זוהי המצאה של מיעוט לא מידע וצר אופקים כדי להפיץ בציבור סנטימנט אנטי-דתי בנוגע לדתות חדשות.

תומכי חוק זה מקדמים את אותן התיאוריות שנמצאו בשימוש בידי מתכנתים מחדש אנטי-דתיים כדי להצדיק את חטיפתם של חברים בדתות חדשות בארה"ב (ובכללם יהודים ונוצרים, כמו גם חברים בתנועות דתיות חדשות) והתעללות בהם עד שיוותרו על אמונתם, עיסוק קרימינלי שהביא להרשעות פליליות ופסיקות פיצויים של מיליוני דולרים כנגד פעילים מסוימים בתנועה האנטי-דתית בארה"ב. עד שנת 1987, אפילו איגוד הפסיכולוגים האמריקני

דחה את התיאוריות הללו כלא-מדעיות. גם בשנים האחרונות נדחתה תיאוריה מזויפת זו על-די בית משפט פדרלי ובית משפט לערעורים.

בשנות ה-80, הפסיכולוגית מרגרט סינגר, שהכתירה את עצמה כ"סמכות" בנושא תנועות דתיות חדשות, השתמשה בתיאוריית שטיפת מח שפותחה מתוך מאמרים ישנים על אסירי מלחמה במלחמת קוריאה כדי למכור את עצמה כעדה "מומחית" בתיקי תביעות פיצויים אזרחיות כנגד דתות מיעוט. אף דת מיעוט לא הייתה פטורה מחוות דעתה הכוללנית, אשר גרסה שניתן להשתמש בתיאוריית שטיפת המח כדי להסביר את השתתפותם הוולונטארית של אנשים בתנועות דתיות חדשות.

התיאוריות של סינגר נחשפו עד מהרה ככזבות על-ידי הקהילה המדעית:

- ב-11 למאי, 1987, הוועדה בנוגע לאחריות חברתית ואתית בפסיכולוגיה של איגוד הפסיכולוגים האמריקני (APA) דחתה באופן רשמי את רעיונותיה של סינגר בנוגע לשכנוע כפוי לאחר שהיא וכמה מעמיתיה הגישו דוח והקימו צוות משימה בתוך האיגוד בנושא "שיטות מטעות ולא ישירות של שכנוע ושליטה" על-ידי דתות מיעוט.
- ועדת ה-APA הצהירה ש"באופן כללי, חסרות בדוח הקפדנות המדעית והגישה חסרת הפניות הנדרשות בשביל חתימתו של ה-APA". הוועדה הזהירה את סינגר ומרעיה לבל ינסו לרמוז בדך כלשהי שה-APA תומך בעמדות שהיא הציגה (Id).

אף על פי כן, מאחר והיה מדובר במקור הכנסה נאה, סינגר המשיכה להצהיר כי הדתות החדשות יותר "שוטפות את מוחם" של החברים בהם. הקהילה המדעית, מצידה, הגיבה במהירות על-ידי חשיפת הכזב של תיאוריית "שטיפת המח הדתית" באופן מוחלט וסופי.

- במאי 1989, איגוד הסוציולוגים האמריקני, האגודה לחקר מדעי של הדת וסוציולוגים ופסיכולוגים נוספים (אשר כללו חברים במועצת המנהלים של ה-APA) חזרו על העמדה של ה-APA בתיק ידיד בית משפט לבית המשפט העליון של ארה"ב. הם טענו שלתיאוריות של סינגר על שטיפת מח דתית "אין שום תוקף מדעי" וצינו ש"במידה שניתן לומר שקיים איזשהו בסיס אמפירי [לתיאוריה של שכנוע כפוי בדתות מיעוט] כלל, בסיס זה כל-כך לא מספק שהוא חסר ערך לחלוטין".

לאור דחיית ממצאי סינגר וחסידיה על-ידי ה-APA, אסרו עליהם בתי משפט להעיד כמומחים בכל הנוגע לתיאוריות המופרכות שלהם על "שכנוע כפוי" ו"שטיפת מח" במיעוטים דתיים העוסקים באמונתם.

- ב-1988 נדחו סינגר והתיאוריות שלה על-ידי בית המשפט לערעורים של ארה"ב עבור הסבב של מחוז קולומביה, אשר ציין שהתובע בתיק "לא הצליח לספק עדויות כלשהן לכך שיש לתיאוריה הספציפית של ד"ר סינגר, דהיינו טכניקות הרפורמה במחשבה... תמיכה משמעותית כלשהי בקהילה המדעית, שלא לדבר על הסכמה כללית."
- לאחר שדחיות אלה יצרו מצב בו סינגר ועמיתיה נשארו ללא עבודה, הם הגיבו בהגשת שתי תביעות משפטיות כנגד ה-APA ומספר מדענים מתחום מדעי החברה בטענה שאלה ניסו לגרום להם לאבד את מקור הכנסתם. התביעה הראשונה נדחתה כחסרת בסיס. התביעה השנייה, שטענה לדיבה וקשירת קשר, נדחתה תחת חוק בקליפורניה האוסר על הגשת תביעות חסרות בסיס וקנטרניות.

חוות דעתם הכתובה של נציגי איגוד הפסיכולוגים האמריקני על הדוח של צוות המשימה של סינגר בנושא שיטות מטעות ולא ישירות של שכנוע ושליטה, עליו הצוות עבד חמש שנים ואשר היה אמור להיות הפרסום האולטימטיבי להוכחת קיומו של המיינד קונטרול, קיימת חזמינה:

- ד"ר קתרין גריידי: "הטכניקות שהדוח טוען שכתות משתמשות בהן] אינן מוגדרות ולא ניתן להבדיל בינן לבין שיטות הנמצאות בשימוש בפרסום, בתי-ספר יסודיים, דתות עיקריות, אלכוהוליסטים אנונימיים או שומרי משקל". "הכל כתבות לא מבוססות ולא מוכחות ותיקים משפטיים שעדיין נמצאים בדיון. אלה לא הוכחות".
- ג'פרי ד. פישר, אוניברסיטת קונטיקט: "הדוח הוא] לא מדעי בניסוחו", "משוחד במהותו" ו"לפעמים (...) מאופיין בשימוש בשיטות מטעות ולא ישירות של שכנוע ושליטה – אותה התופעה שהוא חוקר". "לעיתים קו המחשבה כל-כך חסר היגיון שהוא גובל במגווחך". [החלק בדוח שדן בהיסטוריה של "כתות"] עושה רושם של כתיבה מבולבלת והיסטרית יותר מאשר של דוח של צוות משימה מדעי".
- פרופסור בנימין בית הלחמי: "מה הן בדיוק שיטות מטעות ולא ישירות של שכנוע ושליטה? אני לא חושב שפסיכולוגים יודעים הרבה על טכניקות של שכנוע ושליטה, בין אם ישירות או עקיפות, מטעות או ישירות. אנחנו פשוט לא יודעים, ואנחנו צריכים להודות בכך. כפיצוי על חוסר בתיאוריה פסיכולוגית, הדוח משתמש בכתיבה סנסציונית כמו זו שניתן למצוא בצהובונים מסוימים". "המונח 'שטיפת מוח' אינו מונח תיאורטי מוכר, ומהווה בסך הכל הסבר סנסציוני המתאים יותר ל-'cultists' ולמטיפים לתחייה דתית. פסיכולוגים לא צריכים להשתמש בו כי הוא לא מסביר שום דבר".

ובסופו של דבר, כאמור, במזכר הרשמי שלו, הצהיר ה-APA שהוא "מודה לצוות המשימה בנושא שיטות מטעות ולא ישירות של שכנוע ושליטה על עבודתו אך אינו יכול לקבל את הדוח של צוות המשימה. באופן כללי, חסרות בדוח הקפדנות המדעית והגישה חסרת הפניות הנדרשות בשביל חתימתו של ה-APA".

מעבר לכך, סוציולוגים ומומחים מכובדים בתחום הדת סגרו את הדלת סופית על גישה זו, אשר נתפשה כלא-אובייקטיבית ומיושנת. כפי שכותב ד"ר ג. גורדון מלטון (פרופסור מכובד בתחום דתות אמריקניות, אוניברסיטת ביילור; מייסד המוסד לחקר הדת באמריקה ומחבר "דתות העולם: אנציקלופדיה מקיפה בנושא אמונה ועיסוק דתי" (2010)), בחוות דעת המומחה שלו "שטיפת המח והכתות: עלייתה ונפילתה של תיאוריה":

משנות ה-80 המאוחרות, למרות שאמונה ברורה בקיומה של שטיפת מח בכתות עדיין קיימת בקרב הציבור הרחב, הקהילה האקדמית – כולל מלומדים מתחום הפסיכולוגיה, סוציולוגיה וחקר הדת – תמימת דעים באופן כמעט מוחלט שהתזה של שכנוע כפוי/שטיפת מח אשר הוצגה על-ידי מרגרט סינגר ועמיתיה בשנות ה-80 חסרת ערך מדעי. עד היום לא התייצב אף אחד כדי להפריך את הטענות, בעיקר אלו שהוצגו על-ידי דיק אנטוני לפני כעשור, והמצב שגילה פרי לונדון בנוגע ל[חוסר] קיומם של מאמרים המספקים בסיס עובדתי לתיאוריה הזו נשאר כשהיה. במהלך שנות ה-90, היה קשה לאתר ולו מלומד אחד בעולם דובר האנגלית שהיה מוכן לנסות להגן על תיאוריה זו, ונראה היה שאפילו סינגר בעצמה חזרה בה מעמדתה המוקדמת יותר.

מומחים מובילים נוספים מהתחום, ובכללם אני, שותפים לדעתו של מלטון. הקבלה של התיאוריות של סינגר – אשר אומצו גם על-ידי ריק רוס כדי להצדיק את פעולות התכנות מחדש הפליליות שלו – מתעלמת לחלוטין ממחקרים של איגוד הסוציולוגים האמריקני, האגודה לחקר מדעי של הדת ואיגוד הפסיכולוגים האמריקני, בנוסף למספר רב מאוד של מומחים עצמאיים אשר מפריכים כל עדות לשטיפת מח דתית, וזאת למרות שכל חומר המחקר היה זמין לו.

כיום אין חוקר אקדמי אחד בארה"ב או באירופה שאני מודע לו שמתייחס לתיאוריה הזו ברצינות. ועל כן הפתעתי כאמור.

לפיכך, ה"דיון" שהכנסת עוסקת בו כיום בנוגע לשאלה אם כל דת שהיא "שוטפת את המח"

של החברים בה, הוא נחלת העבר בארה"ב, והפכה להערת שוליים בהיסטוריה בנוגע לתקרית בה התעוררה היסטריה של דעות קדומות כתוצאה מפעולותיה של פסיכולוגית שרלטנית.

בכל הנוגע לריק רוס, דעו כי זה שנים רבות שהוא, ביסודו של דבר, פְּרִסוֹנָה נון-גְּרָטָה בארה"ב. רוס נשכר ב-1994 לחטוף אדם בוגר צעיר, ג'ייסון סקוט, ולבצע בו "תכנות מחדש" כדי לגרום לו לנטוש את אמונותיו הנוצריות. רוס ושני בריונים שכירים החזיקו בסקוט נגד רצונו במשך קרוב לשבוע בניסיון לגרום לו בכח לשנות את אמונותיו הדתיות. מאוחר יותר רוס נאסר והועמד לדין על פשע זה בידי רשויות ארה"ב. לאחר מכן, חבר מושבעים בבית משפט פדרלי מצא אותו אשם בחטיפה ובהפרת הזכויות של אותו צעיר ופסק כנגדו וכנגד שותפו לקשר – "הרשת למודעות לכתות" – פיצויים בסך 4.8 מיליון דולר.

כאשר רוס ניסה להביא לביטול פסק הדין שנפסק נגדו, שופט בית המשפט המחוזי של ארה"ב, ג'ון סי. קוהינור, דחה אותו וסיכם:

לסיכומו של עניין, בית המשפט מציין את חוסר היכולת לכאורה של כל אחד מהנאשמים להעריך את מידת הרשעות של התנהגותם כלפי מר סקוט. במקום זאת, לאורך כל הליך משפטי זה, הם ניסו להציג את עצמם כקורבנות של המניעים-לכאורה של עורך הדין של מר סקוט. לפיכך, סכום הפיצויים הגדול שנפסק על-ידי חבר המושבעים כנגד הרשת למודעות לכתות ומר רוס נראה הכרחי למדי כדי לאכוף את החלטיות המושבעים בנוגע למידת האכזריות של פעולותיהם של הנאשמים ולהרתיע מפני כל התנהגות דומה בעתיד.

רוס טוען, בנוסף לכך, שפעל כ"יועץ" מאחורי הקלעים לממשלה במהלך הטרגדיה של הדוידים בווייקו, טקסס, בה רבים נהרגו לאחר שהרטוריקה שלו שילהבה סוכנים ממשלתיים. ד"ר ננסי ט. אמרמן, מרצה אורחת במרכז לחקר דת באמריקה של אוניברסיטת פרינסטון, הייתה אחד מהמומחים החיצוניים עליהם הטיל משרד המשפטים האמריקני להעריך את התנהגותם של סוכני הרשות לאלכוהול, טבק וכלי נשק (BATF) וה-FBI במהלך המצור על המתחם של הדוידים. בדוח שלה, שהוגש ב-3 בספטמבר, 1993 למשרד המשפטים ולמשרד האוצר על הטרגדיה, ד"ר אמרמן הייתה ביקורתית במיוחד בנוגע לבחירתה של הממשלה לקבל ייעוץ מריק רוס ומהרשת למודעות לכתות.

בניסיון לבנות תיק כנגד הדוידים, הרשות לאלכוהול, טבק וכלי נשק ראינה אנשים שהיו חברים לשעבר בקבוצה ולפחות אדם אחד שביצע "תכנות מחדש" לחבר קבוצה. מר ריק רוס, שעובד לעיתים תכופות עם הרשת למודעות לכתות (CAN), צוטט כאומר שהרשות לאלכוהול, טבק וכלי נשק "התייעצה" איתו... לרשת למודעות לכתות ולמר רוס יש אינטרס אידיאולוגי (וכלכלי) ישיר לעורר חשדנות ואנטגוניזם כנגד מה שהם קוראים לו "כתות". נראה שאותם אנשים עצמם היו מקורות עיקריים עבור סדרת כתבות שהופיעו בעיתון של ווייקו, החל מה-27 לפברואר. בהחלט נראה שאנשים מתוך קהילת ה"פעילים נגד כתות" בחרו בדוידים כמטרה לתשומת לב. למרות שאנשים אלה מכנים את עצמם לעיתים קרובות "מומחים לכתות", הם בהחלט לא מוכרים ככאלה על-ידי הקהילה האקדמית. הפעילויות של הרשת למודעות לכתות נתפשות על-ידי המועצה הלאומית של כנסיות (ואחרים) כסכנה לחופש הדת, וטקטיקות תכנות מחדש יותר ויותר מוצאות את עצמן כמוגדרות מחוץ לחוק.

וכך, במקום לספק ייעוץ מועיל, אשר ייתכן שהיה יכול להרגיע את המצב, ובסופו של דבר להציל חיים, הרשת למודעות לכתות ורוס ניצלו מתחים כדי לקדם את האג'נדה האנטי-דתית שלהם עצמם. בסופו של דבר, עשרות גברים, נשים וילדים מצאו את מותם.

למרות אסונות אלה ריק רוס ממשיך לנסות לעשות רווח מהפצת שקרים ושנאה כנגד דתות מיעוט וממשיך להציע את עצמו למדיה ולציבור כ"מומחה".

מאחר ורוס דחף את עצמו לעין הציבורית, הרקע שלו נבחן ונחשפו עובדות בנוגע אליו שייתכן ויכולות להתחיל להסביר את דרך התנהגותו. ב-22 לדצמבר, 1974, ריק רוס ושותף לפשע ניסו לבצע שוד כשפרצו דלת בניין בפניקס. הם נתפסו בשעת מעשה על-ידי משטרת פניקס ונאסרו. רוס היה בן 22 והועסק על-ידי חברת אשראי כגובה חוב. הוא הודה באשמה של קשירת קשר ונידון לעשרה ימים בכלא ותקופת מבחן של שנה.

לפני שתקופת המבחן הסתיימה רוס נעצר שוב והפעם הואשם במעילה. ב-23 ביולי, 1975, שדד רוס חנות תכשיטים בפניקס וגנב יהלומים ופריטים יקרים אחרים בשווי קמעונאי של כ-100,000 דולר. רוס ושותפו לפשע, עובד באותה החנות אשר איתו תכנן את הגניבה, הודו באשמה ורוס הורשע בקשירת קשר מדרגה שניה לביצוע גניבה, עבירה בדרגת פשע. רוס בילה שישה שבועות בכלא במחוז מאריסופה שבאריזונה לאחר מעצרו וקיבל גזר דין של ארבע שנים מאסר על תנאי, קנס של 1,100 דולר ותקופת מבחן.

לסיכום, דעותיהם של ד"ר מרגרט סינגר או ריק רוס נחשפו כשקריות באופן יסודי ונדחו על-ידי כל החוקרים, האיגודים, בתי המשפט והגופים הממשלתיים הלגיטימיים. הריני להציע, בכל הכבוד, שלא להסתמך על הצהרות, דעות, חומרים כתובים או הערות מאף אחד משני אלה. בנוסף, ובכל הכבוד, אני מפציר בחוקרי מרכז המידע של הכנסת לוודא כל אחת מהצהרותי במכתב לזה לשביעות רצונכם.

בכבוד רב,

ה. ניוטון מאלוני, Ph.D.